P9_TA(2021)0055

Руанда: случаят на Пол Русесабагина

Резолюция на Европейския парламент от 11 февруари 2021 г. относно Руанда, случаят на Пол Русесабагина (2021/2543(RSP))

(2021/C 465/14)

Европейският парламент,

— като взе предвид предишните си резолюции относно Руанда,

— като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека,

— като взе предвид Африканската харта за правата на човека и народите,

— като взе предвид принципите и насоките относно правото на справедлив процес и правна помощ в Африка,

— като взе предвид Конвенцията на ООН против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание,

— като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права, който беше ратифициран от Руанда през 1975 г.,

— като взе предвид Правилата на ООН относно минимални стандарти за третиране на лишените от свобода („Правилата на Нелсън Мандела“), преразгледани през 2015 г.,

— като взе предвид Декларацията от Кампала относно условията в затворите в Африка,

— като взе предвид писмата на Службата на върховния комисар по правата на човека (СВКПЧ) на ООН от 30 септември 2020 г. до правителствата на Руанда и Обединените арабски емирства (ОАЕ) относно мандатите на специалния докладчик относно изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание, работната група на ООН относно произволното задържане, работна група на ООН по случаите на принудително или недоброволно изчезване на хора и специалния докладчик на ООН относно насърчаването и защитата на правата на човека и основните свободи в рамките на борбата с тероризма,

— като взе предвид Споразумението от Котону,

— като взе предвид универсалния периодичен преглед за Руанда от 25 януари 2021 г. в Съвета на ООН по правата на човека в Женева,

— като взе предвид Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020 — 2024 г.,

— като взе предвид Виенската конвенция за консулските отношения от 1963 г.,

— като взе предвид изявлението на „Хюман Райтс Уоч“ от 10 септември 2020 г., озаглавено „Руанда: принудителното изчезване на Русесабагина“,

— като взе предвид изявлението на „Хюман Райтс Уоч“ от 1 февруари 2021 г., озаглавено: „Страните от ООН привличат вниманието върху положението с правата на човека в Руанда“,

— като взе предвид член 144, параграф 5 и член 132, параграф 4 от своя Правилник за дейността,

А. като има предвид, че строгите закони за медиите на Руанда, наложени след геноцида през 1994 г., продължават да оказват неблагоприятно въздействие върху свободата на изразяване под управлението на президента Пол Кагаме; като има предвид арестуването, задържането и политически мотивираните съдебни процеси в Руанда срещу критици и опоненти на правителството и многократните заплахи срещу негови противници, живеещи извън страната, като някои от тях са били физически нападани и дори убивани;

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

Б. като има предвид, че Руанда има глобална оценка за свобода от 22/100 ([1]) и е класифицирана като „несвободна“; като има предвид, че транснационалните репресии, прилагани от Руанда са изключително широки по отношение на тактиката, целите и географския обхват и включват цифрови заплахи, атаки с шпионски софтуер, сплашване и тормоз на членове на семейството, контрол на мобилността, предаване и убийство; като има предвид, че от 2014 г. насам правителството е извършило физически нападения над руандийци в поне седем държави;

В. като има предвид, че геноцидът срещу етническото малцинство тутси в Руанда, при който загинаха между 800 000 и 1 милиона души, жестоко убити единствено заради това, че са тутси, който беше придружен от масови убийства на представители на народа хуту, противопоставящи се на тази екзекуция, продължава да оказва трайно въздействие върху страната и целия регион;

Г. като има предвид, че геноцидът в Руанда и гражданската война от 1994 г. продължават да оказват отрицателно въздействие върху стабилността на региона;

Д. като има предвид, че защитникът на правата на човека, белгийският гражданин с жителство в САЩ Пол Русесабагина, отявлен критик на президента Пол Кагаме и управляващото правителство на Патриотичния фронт на Руанда, беше арестуван в Кигали на 31 август 2020 г. по 13 обвинения, включително финансиране на тероризъм, въоръжен грабеж, отвличане, палеж, опит за убийство, побой и нападение; като има предвид, че четири от тези обвинения са били оттеглени, а останалите са свързани със събития, случили се в Ниаругуру през юни 2018 г. и в Ниамагаб през декември 2018 г.;

Е. като има предвид, че г-н Русесабагина е бил изпълнителен директор на хотел „Mille Collines“ в Кигали по време на геноцида през 1994 г., където е подслонил и спасил 1 268 тутси и умерени хуту, които са бягали от убийствата; като има предвид, че г-н Русесабагина е международно признат активист в областта на правата на човека, чиято история се разказва във филма *Хотел Руанда*; като има предвид, че за тези свои достойни постъпки той е награден с Президентския медал за свобода през 2005 г.;

Ж. като има предвид, че г-н Русесабагина създаде политическата партия PDR-Ihumure през 2006 г. и понастоящем председателства Движението за демократична промяна — коалиция, която включва PDR-Ihumure; като има предвид, че Фронтът за национално освобождение, въоръженото крило на PDR-Ihumure, пое отговорност за поредица от въоръжени нападения през 2018 г.;

З. като има предвид, че на 27 август 2020 г. г-н Русесабагина беше принудително прехвърлен от Дубай в Кигали при неизяснени обстоятелства и се появи отново на 31 август 2020 г. в централата на Бюрото за разследване в Руанда; като има предвид, че според съда в Руанда г-н Русесабагина е бил арестуван на международното летище в Кигали, което противоречи на предишно съобщение на полицията, че е арестуван благодарение на „международно сътрудничество“; като има предвид, че органите на ОАЕ отричат каквото и да било участие в неговото прехвърляне и последващо задържане; като има предвид, че законното задържане и прехвърляне на заподозряно лице от една държава в друга с цел провеждане на наказателно производство следва да се извършва посредством производство за екстрадиция, контролирано от независим съд;

И. като има предвид, че на г-н Русесабагина е отказан достъп до правна защита по негов избор; като има предвид, че международните адвокати, на които е възложил защитата си, все още не са получили необходимите разрешения, за да го представляват;

Й. като има предвид, че обвинителният акт на г-н Русесабагина, преписката по делото и други документи, необходими за подготовката на защитата му, са били конфискувани на 23 декември 2020 г. от директора на затвора Магерагере; като има предвид, че на 8 февруари 2021 г. ръководителят на затвора е бил арестуван; като има предвид, че съдебният процес срещу г-н Русесабагина и 19 други лица, обвинени във връзки с терористични организации, беше отложен за 17 февруари 2021 г.; като има предвид, че официалната причина за това отлагане е невъзможността на правителството на Руанда да се срещне със своя правен съветник поради ограничения, свързани с COVID-19;

К. като има предвид, че семейството на г-н Русесабагина е изключително разтревожено за здравословното му състояние, тъй като той е преживял рак и страда от сърдечносъдово заболяване, за което приема предписани му лекарства; като има предвид твърденията, че лекарствата, които семейството му е изпратило по дипломатическата поща на белгийското посолство в Руанда, така и не са достигнали до г-н Русесабагина; като има предвид, че той получава лекарство, предписано от лекар в Руанда, без да знае какви са съставките му;

([1]) Според доклада „Свободата в света през 2020 г.“ на организацията „Фрийдъм хаус“.

1. осъжда насилственото изчезване, незаконното предаване и задържането в изолация на Пол Русесабагина;

2. подчертава, че насилственото изчезване на г-н Русесабагина от 27 до 31 август 2020 г. нарушава задълженията на Руанда съгласно Международния пакт за граждански и политически права (членове 6 и 9), Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание (членове 2 и 16) и Всеобщата декларация за правата на човека (член 9);

3. припомня, че екстрадицията на заподозряно лице в друга държава следва да се извършва само чрез независимо контролирано производство за екстрадиция, за да се гарантира законността на искането за екстрадиция и да се удостовери, че правото на заподозряното лице на справедлив съдебен процес е напълно гарантирано в подалата искането са екстрадиция държава;

4. осъжда ограниченията на основни права и свободи, от страна на органите в Руанда, и произволното използване на предварително задържане за потискане на несъгласието, без на г-н Русесабагина да се предоставят минимални гаранции за справедлив съдебен процес или да му се позволи редовен контакт със семейството му;

5. призовава органите на Руанда да представят пълно и потвърдено описание за начина, по който г-н Русесабагина е бил задържан и прехвърлен в Кигали; призовава за международно, независимо, прозрачно и надеждно разследване на предаването и задържането на г-н Русесабагина;

6. изразява дълбока загриженост за нарушенията на правата на г-н Русесабагина; настоятелно призовава органите на Руанда да позволят публичното и справедливо изслушване на г-н Русесабагина от компетентен, независим и безпристрастен съд, прилагащ международни стандарти в областта на правата на човека; припомня на правителството на Руанда задълженията му да гарантира основните права, включително достъпа до правосъдие и правото на справедлив съдебен процес, както е предвидено в Африканската харта и други международни и регионални правни инструменти в областта на правата на човека, включително Споразумението от Котону и по-специално членове 8 и 96 от него; призовава съдебните органи в Руанда да осигурят на г-н Русесабагина бързо и справедливо обжалване, което да отговаря на стандартите, определени от правото на Руанда и международното право;

7. призовава на г-н Русесабагина да се предостави възможност за провеждане на поверителни консултации с избран от него правен съветник и за редовни и сигурни контакти със семейството му; припомня на органите на Руанда, че г-н Русесабагина има право на пълен достъп до своя обвинителен акт, преписката по делото и други документи, за да оспори законността на задържането си; припомня правния принцип на презумпцията за невиновност;

8. изразява дълбоката си загриженост относно здравословното състояние на г-н Русесабагина, особено предвид на факта, че излагането на COVID-19 може да представлява значителен риск за живота му; призовава правителството на Руанда да гарантира, при всички обстоятелства, физическата неприкосновеност и психологическото благосъстояние на г-н Русесабагина и да му позволи да приема обичайните си лекарства; призовава правителството на Руанда да позволи здравословното му състояние да бъде наблюдавано от лекар в Белгия, както беше поискано от белгийския министър на външните работи на 4 февруари 2021 г.; призовава правителството на Руанда да гарантира достъпа на всички затворници до подходящо здравно обслужване;

9. осъжда воденето на политически мотивирани съдебни процеси, съдебното преследване на политически опоненти и предрешаването на изхода на съдебни процеси; настоятелно призовава органите на Руанда да гарантират разделението на административните, законодателните и съдебните правомощия, и по-специално независимостта на съдебната система; призовава Руанда да отвори политическата си сфера и да подобри резултатите си в областта на правата на човека; очаква Руанда да изпълни препоръките на универсалния периодичен преглед на страната от Съвета по правата на човека в Женева от 25 януари 2021 г.;

10. призовава правителството на Руанда да спазва и изцяло да подкрепя правото на протести и правото на свобода на изразяване, на сдружения и събрания и да не се стреми към ограничаване на тези права;

11. призовава правителството на Руанда да ратифицира Международната конвенция за защита на всички лица срещу насилствено изчезване и Римския статут, за да стане член на Международния наказателен съд; настоятелно призовава Руанда да позволи на Подкомитета на ООН за предотвратяване на изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание да възобнови посещенията си; призовава органите на Руанда спешно да пристъпят към преразглеждане на декларацията си, с която се дава възможност на лица и неправителствени организации (НПО) да подават жалби до Африканския съд по правата на човека и народите, с цел тя да бъде възобновена и отново въведена в действие;

12. призовава Европейския съюз да предприеме незабавни действия за гарантиране на разследването на законността на ареста и съдебния процес на г-н Русесабагина и зачитането на правата му като гражданин на ЕС на всички етапи от този процес; призовава делегацията на ЕС в Руанда, както и дипломатическите представителства на държавите членки, по-специално посолството на Белгия в Руанда, да наблюдават процеса срещу г-н Русесабагина, да посетят г-н Русесабагина в затвора и да повдигнат неговия случай в диалога си с органите на Руанда;

13. призовава Европейската служба за външна дейност, Комисията и специалния представител на ЕС за правата на човека да засилят диалога с Руанда по правата на човека на най-високо равнище, за да се гарантира, че страната спазва своите двустранни и международни ангажименти; подчертава, че в контекста на международната работа за развитие в Руанда следва да се отдава много по-голям приоритет на правата на човека, принципите на правовата държава и прозрачното и отзивчиво управление;

14. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, държавите — членки на ЕС, специалния представител на ЕС за правата на човека, върховния комисар на ООН за правата на човека, генералния секретар на ООН, институциите на Африканския съюз, Източноафриканската общност, Съвместната парламентарна асамблея АКТБ-ЕС, Панафриканския парламент, защитниците на Пол Русесабагина и президента и парламента на Руанда.